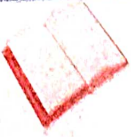

ઉત્થાન

પેટલાદ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, પેટલાદ સંચાલિત
શ્રી આર. કે. પરીખ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ, પેટલાદ.
(Accredited By NAAC : 'B' Grade)

વર્ષ : ૫ નવેમ્બર-૨૦૧૧ થી ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૨ * વાર્ષિક લવાજમ : રૂ. ૫૦/- * છુટક નકલ રૂ. ૫/- સળંગ અંક : ૩૨ થી ૩૫

* તંત્રીશ્રી :

પ્રિ. ડૉ. વિમલ જોષી

* મદદનીશ તંત્રીશ્રી :

શ્રી સુમનભાઈ એમ. પારેખ
(અંબાપાલ)

* સહ તંત્રીશ્રીઓ :

ડૉ. ગોવિંદ સી. ડાહ્યા
(આમંત્રિત)
પ્રા. વિજય પટેલ
પ્રા. કે. આર. વણકર
પ્રા. ઉમેશભાઈ એન. પટેલ
પ્રા. એ. વી. પંડ્યા
પ્રા. બી.ડી. જોષી

* વિદ્યાર્થી સંપાદકો :

સોલંકી ઇન્દિરાબેન
પટેલ સોનમ
રાવલ મમતા
મનસુરી નિલોફર
શર્મા કિરણ વી.
સુથાર શ્રદ્ધા

* પ્રકાશક :

શ્રી આર. કે. પરીખ આર્ટ્સ
એન્ડ સાયન્સ કોલેજ,
પેટલાદ.
પોસ્ટ બોક્સ નં. : ૨૩
મુ. પેટલાદ - ૩૮૮ ૪૫૦.
જિ. આણંદ - ગુજરાત.
ફોન : (૦૨૬૯૭) ૨૫૨૩૯૬

Website :

www.petladcollege.com

તંત્રીશ્રીની કલમે....

સાલો, આપણે યાદ કરી લઈએ સ્વામી વિવેકાનંદને.....

આધુનિક વિશ્વ માટેની શ્વેતકાંતિના પથદર્શક આધુનિક વિશ્વના સ્વપ્ન દષ્ટા અને ભારતીય સંસ્કૃતિના જ્યોતિર્ધર શ્રી સ્વામી વિવેકાનંદને તેમની દોઢસોમી જન્મજયંતી પ્રસંગે કોટિ કોટિ વંદન.

આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રે નેતૃત્વ પૂરું પાડી શકે એવી વિભૂતિઓ અને એક એક થી વધે તેવાં ઉત્તમ રત્નો આ દેશની ધરતીએ આપણને આપ્યા છે. આ વિભૂતિઓએ આપણને સત્ય, અહિંસા અને ધર્મની કેડી પર ચાલવાનું શિખવ્યું છે. તેઓ તો આપણાં આચાર-વિચાર, ધર્મ, જ્ઞાન અને સંસ્કારની ગંગોત્રી છે, દેશની આવી વિરલ વિભૂતિઓમાં સ્વામી વિવેકાનંદનું નામ સુવર્ણશ્વરે અંકિત થયેલું છે. હિન્દુસ્તાનના પ્રાણને જગાડનાર આ મહાપુરુષ સ્વામી વિવેકાનંદનો જન્મ કલકત્તાના દત્ર પરિવારમાં ૧૮૬૩ ના જાન્યુઆરીની ૧૨ મી તારીખે થયો હતો. માતા ભુવનેશ્વરી અને પિતા વિશ્વનાથ દત્રનાં સંસ્કારો તેમને ગળથૂથીમાંથીજ પ્રાપ્ત થયા હતાં. શિવભક્તિમાં તેમના માતા-પિતાને અચળ શ્રદ્ધા હતી. શિવની કૃપાથી જ સ્વામીજીનો જન્મ થયો એમ તેઓ માનતા હતા. સ્વામીજીનું પ્રથમ નામ નરેન્દ્ર રાખવામાં આવ્યું હતું. માતા ધાર્મિક પ્રકૃતિના હતા. નાનો નરેન્દ્ર માતા પાસેથી રામ-સીતાની વાતો ધ્યાનથી સાંભળતો હતો. સ્વામીજીને ધાર્મિકતા મહાભારત અને રામાયણની ઉત્તમ ભાવનોઓ, સ્વાભિમાન અને હિંદના પ્રાચીન ગૌરવનું ભાન તેમની માતા એજ કરાવ્યું હતું.

કિશોરાવસ્થામાંજ તેમનામાં ધર્મભાવનાની તથા ઈશ્વર પ્રાપ્તિની તીવ્ર ઈચ્છાનાં બીજ રોપાયા હતાં, જે આગળ જતાં અંકુરિત થઈ જગતને આધ્યાત્મિકતાના પંથે દોરે છે. તેમનામાં સમયસૂચકતા અને નીડરતાના ગુણો નાનપણથી જ દેખાઈ આવતા. તેઓ બી.એ.નો અભ્યાસ કરતા ત્યારે તેમની તીવ્ર બુદ્ધિ અને અલૌકિક સ્મરણશક્તિથી તેમના પ્રોફેસર ડબલ્યુ ડબલ્યુ હેસ્ટી કહેતા કે, "નરેન્દ્ર જેવો બુદ્ધિશાળી છોકરો મેં જર્મન યુનિવર્સિટીમાં જોયો નથી. તે જરૂર જગતમાં પ્રખ્યાત બની નામના કાઢશે." આ વિદ્યાર્થી વિદ્યામાં પંકિત જેવો અને વાદવિદ્યામાં સિંહ જેવો હતો.

નરેન્દ્રના એક સગા રામદાદાએ દક્ષિણેશ્વર જવા કહ્યું; જ્યાં ઈશ્વરની ખોજ માટે નીકળેલા તેમને ગુરુ રામકૃષ્ણ પરમહંસનો ભેટો થયો ગુરુદેવની કૃપાથીજ તેમને જગદંબાનો સાક્ષાત્કાર થયો. પછી તેઓ દક્ષિણેશ્વરમાં જ રહ્યા ગુરુદેવની મહત્સમાધિ પછી નરેન્દ્રનાથ 'વિવિદિશાનંદ' અને 'સ્વામી વિવેકાનંદ' બન્યા. સમગ્ર ભારતની યાત્રા દરમિયાન તેમનો ધર્મશાસ્ત્રો, સંસ્કૃતિ અને વેદાંતનો અભ્યાસ વધુ સઘન બનતો ગયો હતો.

૩૧ મે ૧૮૯૩ ના દિવસે અમેરિકામાં યોગનાર સર્વધર્મ પરિષદ માં ઉપસ્થિત રહેવા તેમણે પ્રયાણ કર્યું. આ પરિષદમાં સ્વામીજીને આમંત્રણ નહોતું; પરંતુ સ્વામીજીની ખ્યાતિ સાંભળી હાર્વર્ડ

યુનિવર્સિટીના પ્રોફેસર સફિ મળવા આવ્યા અને સ્વામીજીની શક્તિ જોઈને ચકિત થઈ ગયા. તેમના પ્રયાસોથી જ સ્વામીજીને સર્વધર્મ પરિષદમાં હિંદુ ધર્મના પ્રતિનિધિ તરીકે ઊભા રહેવાની તક મળી. સ્વામીજી **“શુદ્ધ સનાતન હિન્દુ ધર્મ”** પર વ્યાખ્યાન આપવાના હતા. ભાષણ શરૂ કરતા પહેલા શ્રોતાઓને તેમણે **‘ અમેરિકાની મારી ભગિનીઓ અને ભાતાઓ ’** કહીને સંબોધ્યા. એમની આગળના કોઈપણ વક્તાએ આ પ્રમાણે સંબોધન કર્યું ન હતું. તેમના ભાષણમાં તેમણે **હિંદુ ધર્મને સર્વ ધર્મોની જનની તરીકે** દર્શાવ્યો. અખિલ વિશ્વને સહિષ્ણુતા અને સર્વગ્રાહિતાનો બોધ આપનાર હિંદુ ધર્મજ છે. આ રીતે હિન્દુશાસ્ત્રમાંથી અનેક ઉદાહરણ ટાંકીને સૌમ્ય વાણીમાં તેમણે હિન્દુ ધર્મની સર્વોપરિતા સિદ્ધ કરી આપી. અમેરિકાના ન્યૂઝ પેપર ધી ન્યૂયોર્ક હેરલ્ડે લખ્યું કે, સર્વધર્મ પરિષદમાં સ્વામી વિવેકાનંદ સૌથી શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિ છે. શિકોગાના વર્તમાનપત્રો અને અન્ય સામાયિકોએ પણ સ્વામીજીની વિદ્વતા અને વક્તૃત્વ શક્તિના વખાણ કર્યા. તેમણે ઈંગ્લેન્ડની પણ યાત્રા કરી. તેઓ હિન્દુસ્તાન પાછા ફર્યા ત્યારે સેંકડો લોકોએ ફુલદાનીથી તેમનું ઉષ્માભર્યું અભિવાદન કર્યું. ૧૯૦૨ ના જુલાઈની જ તારીખે ભારતનો આ તેજસ્વી તારલો સદાને માટે અસ્ત થઈ ગયો. માત્ર ૩૯ વર્ષની ઉંમરે બ્રહ્મલીન થઈ ગયેલા આ મહાયોગી માટે મહાત્મા ગાંધીજીએ કહ્યું હતું કે, **“ભારત માટેનું મારું ગૌરવ વિવેકાનંદના વિચારો જાણ્યા બાદ વધ્યું.”** સ્વીન્ડ્રનાથ ટાગોરે પણ કહ્યું હતું કે, **“ભારતને જાણવો હોય તો વિવેકાનંદને વાંચો.”**

“ઊઠો, જગો અને ધ્યેય પ્રાપ્તિ ન થાય ત્યાં સુધી મંડચા રહો. ! ” એ દેશવાસીઓને અને તેમાંય ખાસ કરીને યુવાવર્ગને એમનો મહામૂલો સંદેશ છે. આ સંદેશ

યુવા પેઢીને ઉચ્ચદ્યેય, અધિસ્ત પરિશ્રમ, અદ્યય ઉત્સાહ અને વિશ્વાસપૂર્વક આગળ વધવાનો સંદેશ આપે છે. યુવાનએ થનગનતો અશ્વ છે. નદીઓને નાથવા પર્વતને વીંધવા, સાગરને ઉલેચવાને, આભને આંબવા યુવાનોની શક્તિ સમર્થ હોય છે. યુવાનોના હૈયાઓ અનેક મનોરથો હોય છે, અવનવા આદર્શો હોય છે, આશા, ઉત્સાહ અને ઉમંગનાં ઊછળતાં મોખં હોય છે. આવો યુવાન ખરા હૃદયથી યોગ્ય દિશામાં પ્રયત્ન કરે તો તેને ચોક્કસ સફળતા મળે જ છે.

આપણે સૌ સ્વામી વિવેકાનંદના આ આદર્શો અને વિચારોને અમલમાં મૂકી જીવનમાં આગળ વધીશું અને દેશના નવનિર્માણમાં રચનાત્મક યોગદાન આપીશું તો જ એમની આ જન્મજયંતી ઉજવ્યાનું સાર્થક્ય સિદ્ધિ થયું લેખે લાગશે.

માનવને જોડો, દેશ જોડાઈ જશે.

પૂજ્ય સંત વિનોબા ભાવેને કોણ નથી ઓળખતું? એક વખત તેમને કોલેજના કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ મળવા ગયા. વિનોબાએ વાતચીત દરમિયાન તેમને પૂછાના કેટલાક ટુકડા આપતાં કહ્યું કે, **“આ ટુકડા દ્વારા ભારતનો નકશો બને છે. તમે એ ટુકડા જોડીને ભારતનો નકશો બનાવો.”** વિદ્યાર્થીઓએ ખૂબ મહેનત કરી છતાં તેઓએ કાગળના ટુકડાઓથી ભારતનો નકશો તૈયારી કરી શક્યા નહીં. બાજુમાં બેઠેલા એક ગ્રામીણ યુવાન આ બધું જોઈ રહ્યો હતો. તેણે હિંમત કરી વિનોબાજીને કહ્યું, **“જો તમે કહો તો હું પ્રયત્ન કરી જોઉં?”** વિનોબાએ સાહજિક રીતે કહ્યું, **“હા, હા કેમ નહિ? જો તું નકશો બનાવી શકે તેમ હોય તો તું બનાવ.”**

થોડીવાર પછીએ યુવાને તરતજ ટુકડાઓ જોડીને ભારતનો નકશો બનાવી દીધો. વિનોબાએ તેને પૂછ્યું: **“ભાઈ, તે આટલી સહેલાઈથી ઝડપથી નકશો કેવી રીતે બનાવ્યો?”** એ યુવાને જવાબ આપતાં કહ્યું: **“જી, મેં જોયું કે આ ટુકડાઓની એક બાજુ ભારતનો**

નકશો છે અને બીજી બાજુ માણસનો. મેં માણસને જોડ્યો અને દેશ એની મેળે જ જોડાઈ ગયો.”

આ સાંભળી વિનોબાએ સ્મિતવદને વિદ્યાર્થીઓ તરફ જોઈને કહ્યું: **“જોયું, કેટલી સીધીસાદી વાત છે? પહેલું માણસને જોડવો પડશે. માણસ જો જોડાશે તો દેશ આપોઆપ જોડાઈ જશે.”**

વિદ્યાર્થીઓને લાગ્યું કે વિનોબાજી ખૂબ મોટી વાત કરી ગયા.

- વિનોબાજીના એક જીવનપ્રસંગમાંથી.

અવગુણોથી બચવા વધારે આત્મવિશ્વાસ જગાવો.....

બાળપણથી જ આપણને શિખવવામાં આવે છે કે સાવધાન રહેજો. જીંદગીના પથ પર ક્યાંક રસ્તો ભટકી ન જતા. સામાન્ય રીતે અહીં ભટકવાનો અર્થ છે કે આપણે ચરિત્રહીન ન બની જઈએ. આપણી જીવન યાત્રામાં જ્યારે કોઈ આપણને ઘડકો મારે ત્યારે પગ લથડીયા ખાવા લાગે છે અને પથ પરથી ભટકી જવાય છે અને બીજુ જ્યારે તમને ઘસડી આમ તેમ લઈ જાય. લોભ, મોહ, કામ, ક્રોધ, માન, પદ, પ્રતિષ્ઠા આ તમામના ઘડકા આપણને પાડી નાખે છે. ઘસડવાની વાત આવે ત્યારે આપણી ઈન્દ્રિયો આ બાબતમાં ખૂબ જ તાકાત ધરાવે છે. ખેંચ ખેંચીને વિષયો તરફ લઈ જઈને પટકી દે છે. તેનાથી બચવા અતિ આત્મવિશ્વાસ ઊભો કરો અથવા તો શ્રદ્ધાનો અંકુર ફુટવા દો. શ્રદ્ધાવાળ વ્યક્તિ જ સલાહ પ્રત્યે ગંભીર હોય છે. ગુરુજનો અને માતા-પિતાની સલાહને તે શિસ્ત તરીકે નહીં, પરંતુ શ્રદ્ધાના સ્વરૂપે સ્વીકારે છે. કામ, ક્રોધથી ઘડકો ખાધેલા અને ઈન્દ્રિયોથી ઘસડવામાં આવેલા લોકો ભવિષ્યના અજ્ઞાત ભયથી પણ ડરે છે, કે હવે શું થશે? જો તમારા જીવનમાં શ્રદ્ધા છે તો ભયને જવું જ પડશે. જીવનમાં જ્યારે પણ ભય આવશે, તેના મૂળમાં અહંકાર જરૂર હશે. અહંકારી વ્યક્તિનું જીવન બીજા દ્વારા કરવામાં આવતી પ્રશંસા અને આલોચના પર આધાર રાખે છે, તેને સતત ભય રહે છે કે બીજા તેના વિશે શું કહેશે, પરંતુ શ્રદ્ધા તમને પોતાના પર ટકાવશે અને નિર્ભય બનાવશે.

એટલે જ મારા સાર્થબાબાએ અમોને બે સુત્ર આપેલા છે. (૧) શ્રદ્ધા (૨) સખુરી. તારી કૃપાથી આ મન વિચારી શકાય તે બદલ તારો આભાર સાંઈ.

સફળતાના સાત આદ્યાત્મિક નિયમો.....

એ જે ચોપડી વાંચી છે એનું નામ 'સફળતાના સાત આદ્યાત્મિક નિયમો' છે. આ ચોપડીના લેખક ડૉ. દિપક ચોપરા છે. આ ચોપડીમાં ખૂબ જ સારી રીતે સમજાવ્યું છે કે સફળતા કેમની પામવી, જેમનો સારાંશ આ મુજબ છે.

આપણા અધિભૂતિઓએ ખૂબ સરળતાથી આપણા અને બહાંડલા સંબંધને સમજાવ્યો છે જેથી આપણી ઈચ્છાઓ આપણે પૂરી કરી શકીએ. તેઓએ મુદ્દાલેખ ખૂબ જ સરળ છે: "કુદરતના નિયમો મુજબ કાર્ય કરો."

પ્રથમ નિયમ: શુદ્ધ શક્તિનો મૂળભૂત નિયમ

અનિર્ણયિત બલવાનો અભ્યાસ કરો. દરેક દિવસની શરૂઆત આ વાક્ય બોલીને કરો- "આજે જે કંઈ બને કે ધાય તેનો નિર્ણયક હું બની બનું." સમગ્ર દિવસ દરમિયાન આ વાક્ય તમારી જાતને યાદ કરાવતા જાય અને ખાસ તો ત્યારે જ્યારે એવી બોલત આવે કે તમારે સાચા ખોટાનો નિર્ણય કરવાનો જ હોય.

બીજો નિયમ: આપવા લેવાનો નિયમ

જે કોઈને મળો તેમના માટે મનોમન સુખ, આનંદ અને સ્મિતની પ્રાર્થના કરો. લાગણી, પ્રેમ, પ્રશંસા અને હમદર્દીએ એવી ભેટ છે જે આપવા અને લેવાથી જીવનનો ચૈત્તવ સદાય વધતો જ રહે છે.

ત્રીજો નિયમ: કર્મનો નિયમ અથવા કાર્યકારણનો નિયમ

તમારા હૃદય પાસે માર્ગદર્શન માગો અને તે સુખ અને અસુખનો છે સંદેશો આપે તે પ્રમાણે વર્તવાનું રાખો. જો પસંદગી સુખ આપે તેવી હોય તો તે પસંદગીમાં આગળ વધી જાવો અને જો પસંદગી અસુખ આપે તેવી હોય તો તેવી પસંદગી ન કરતા.

ચોથો નિયમ: અલ્પ પ્રયાસનો નિયમ:

તમે જે કોઈ પરિસ્થિતિમાં હોવ, તેની જવાબદારી સ્વીકારી લો. અને તમારી જાતને સહિત કોઈ વસ્તુનો અથવા કોઈ વ્યક્તિનો વાંક ન કાઢો. દરેક સમસ્યા સાથે એક તક પણ હોય છે જે આ પળને સંભાળી લે છે અને તેને વધુ સારા લાભમાં ફેરવી દે છે.

પાંચમો નિયમ: ઈશદા અને ઈચ્છાનો નિયમ:

તમારા બધા જ કાર્યોમાં વર્તમાન ક્ષણની જાગૃતિ અમલમાં મૂકો. અડચણો તમારું ધ્યાન

ખેંચે નહીં તેની ખાસ તકેદારી રાખો. વર્તમાન ક્ષણના તમારા ધ્યાનને અડચણો અભાગી ન જાય તે ખાસ જોવો.

છઠ્ઠો નિયમ: અભિપ્રત્યાનો નિયમ

દરેક શક્તિઓ માટે ખુલ્લું મન રાખો અને જીવનની સફરની બધી જ પળોને માણો શુદ્ધ મૂળભૂત શક્તિલા શ્રેણીમાં બધાં જ આનંદ ભેદભરમ અને ખાદુ સમાવેલા છે.

સાતમો નિયમ: ધર્મનો નિયમ:

તમારી અનન્ય આવડતોની યાદી બનાવો અને પછી આ આવડતો વડે તમને ગમતી જે વસ્તુઓ તમને કરવી ગમો તેની યાદી બનાવો.

આ પુસ્તકને શુંદગીભર માણવા જેવી છે. સફળતા માત્ર સખત મહેનત, લાંબી ચોજનાઓ અથવા જબરજસ્ત મહત્વાકાંક્ષાનું જ પરિણામ છે. તેવી માન્યતાઓને આ પુસ્તક લૂંટી નાખે છે. આ પુસ્તક દ્વારા સફળ થવાની અનોખી પદ્ધતિ ડૉ. દીપક ચોપરા આપણને જણાવે છે. સમયની પાર ઉતરેલા આ 'આ સાત નિયમો' તમે આજે જ તમારા જીવનમાં વાણી શકો છો. આ પુસ્તક વારંવાર વાંચવા જેવું છે અને જીવનનમાં આ બધા નિયમ ઉતારવા જેવા છે. આ પુસ્તક વ્યક્તિગત રીતે જિંદગીને ઊંડાણથી જોવા માટેનું માર્ગદર્શન આપે છે. આ એક શ્રેષ્ઠ પુસ્તક છે.

સૈયદ ફાઝુલા એમ.

એફ.વાય.બી.એસ.સી. રોલ નં - ૪૦

નેટવર્ક માર્કેટિંગ- અદ્ભુત સફળતાનો સોનેરી માર્ગ....

"મને ડૉ. ઉજ્જવલ પટનીએ લખેલું આ પુસ્તક "નેટવર્ક માર્કેટિંગ - અદ્ભુત સફળતાનો સોનેરી માર્ગ" ઘણું જ ગમ્યું. તેમણે આ પુસ્તકમાં તેમણે વ્યક્તિ જેવા વિચારો કરે તેવું પરિણામ મળે છે તેમ કહ્યું છે. કે વ્યક્તિએ કોઈપણ કામ કરીએ તો તેમાં વિશ્વાસ હોવો જરૂરી છે. હંમેશા કોઈપણ વ્યક્તિ નવો ધંધો કે નોકરી કરશે તો તે એમ જ કહેશે મારી તો કોઈ જ ઓળખાણ નથી હવે શું થશે. તેમણે આ પુસ્તકમાં આનો ઉત્તર સરસ આપ્યો છે. કે વ્યક્તિની ઓળખાણ હોતી નથી તે વાત અસંભવ છે કેમકે જો તમારો મિત્ર હશે તો તેના સગા-સંબંધીઓ પણ ઓળખતા હશે. આપણા માતા-પિતાના મિત્રો પણ આપણા સગાઓ કહેવાય એટલે વ્યક્તિઓ દરેક વ્યક્તિને મોટાભાગના ઓળખતા હોય છે.

આ પુસ્તકમાં તેમણે ઘણી જ સત્ય વાતો પણ કરી છે. જેમકે નોકરીમાં કોઈપણ વ્યક્તિ વૃદ્ધ ધાય તો તરત જ તેને નોકરીમાં છૂટા કરી દેવામાં આવે છે પણ ડૉ. ઉજ્જવલ પટનીએ તેમના આ પુસ્તકમાં કહ્યું છે એક નેટવર્ક માર્કેટિંગ નામની જે કંપની છે, જ્યાં વૃદ્ધ વ્યક્તિઓને પણ તેમની આવડત પ્રમાણેનું કામ આપવામાં આવે છે તે કહે છે કે જેમ વ્યક્તિ વૃદ્ધ ધાય તેની સાથે તેનો અનુભવ પણ વધે છે.

તેમણે સેમિનારનું મહત્વ પણ સ્પષ્ટ કર્યું છે જેમ વ્યક્તિ સેમિનારામાં ભાગ લે છે. તેનામાં તેથી બોલવા માટેની હિંમત આવે છે. સાથે-સાથે લોકોના વિચારો પણ જાણી શકે છે. અને ભવિષ્યમાં એક સારો વક્તા બની શકે છે. તેનામાં બોલવાની છટા એવી હોય છે કે તે ૧૦૦ માણસો હોય તો પણ તે બોલી શકે છે આમાં તેમણે સાથે-સાથે સમયનું મહત્વ પણ આપ્યું છે.

વ્યક્તિએ સમયસર કામ કરવું જોઈએ. પરંતુ, એટલું પણ ન કરવું જોઈએ કે આપણી તબિયત બગડે સમયનું પાલન પણ કરવું જોઈએ હંમેશા સારા એટલે કે સફળ લોકોનો સાથ વધુ પસંદ કરવો જોઈએ. કારણ કે સફળ લોકો હંમેશા સકારાત્મક વિચારો ધરાવે છે. અને તેથી હંમેશા સફળ થાય છે. જો વ્યક્તિ આજસુ વ્યક્તિનો સાથ હંમેશા નિષ્ફળતા અપાવે છે.

ડૉ. ઉજ્જવલ પટનીએ ઘણી બધી વાર્તાવિકતા આ પુસ્તકમાં જણાવી છે. તેઓ કહે છે કે વગર મહેનત રૂપિયા મળતા નથી તે માટે વ્યક્તિએ પરિશ્રમ તો કરવો જ પડે છે. અને જે લોકો મહેનત કરે છે તે સફળ જરૂર થાય છે. તેમણે કહ્યું છે કે વ્યક્તિએ હંમેશા સ્વપ્ન જોવું જોઈએ. જેથી તે પૂરા કરવાની ઈચ્છા જાગે અને જો મહેનત કરવામાં આવે તો જરૂર તે સ્વપ્ન પૂરું થઈ શકે છે.

તેમણે કહ્યું છે કે વ્યક્તિ હંમેશા ધંધો શરૂ કરે તો સિનિયરોને માન આપવું જોઈએ. હંમેશા બીજા સાથે નમ્રતાથી વર્તવું જોઈએ. કારણ કે દરેક વ્યક્તિની જરૂર પડવાની જ છે. દુનિયા ઘણી નાની છે દરેક વ્યક્તિ સાથે સારો જ વર્તવવાનો. કોઈ વ્યક્તિની ટીકા પણ પ્રશંસા કરતા કરી દેવી જેથી સામેવાળાને ખોટાને ભૂલ પણ સમજાઈ જાય અને તે વ્યક્તિને મારું પણ ન લાગે. તેમણે એમ કહ્યું છે કે વ્યક્તિએ ઓછું બોલવું અને વધુ સાંભળવું જોઈએ જેનાથી ઘણો ફાયદો થાય છે. એક તો વધારાની માહિતી પ્રાપ્ત થાય અને ઓછું

બોલવાથી પણ ઘણો જ ફાયદો થાય છે.

ડૉ. ઉજ્જવલ પટનીએ નેટવર્ક માર્કેટીંગમાં કેવી રીતે સામેલ થવું, કેવી રીતે ઘંઘાની શરૂઆત કરવી એક કંપની વાત કરે છે જ્યાં સ્વતંત્રતાથી વ્યક્તિ કામ કરી શકાય છે. આ એવી કંપની છે કે જ્યાં વ્યક્તિના ભણતરનું મહત્વ નથી. પરંતુ તેનામાં રહેલી આવડત મુજબ કામ આપવામાં આવે છે. તેનો કામના બદલે ચોક્કસ વળતર આપવામાં આવે છે.

ખરેખર, આ પુસ્તક જે વ્યક્તિ હાર માનીને બેસી રહ્યો હોય, કે જેની પાસે, આશાનું કિરણ દેખાતું ન હોય તે આ પુસ્તક વાંચે તો ખરેખર તેને પોતાના માર્ગ જરૂર નક્કી કરી શકશે. અને તે વ્યક્તિ એક સારી અને ઉચ્ચ સ્થાન જરૂર પ્રાપ્ત કરશે. આ પુસ્તક દ્વારા ડૉ. ઉજ્જવલ પટનીએ નિષ્ફળતા પ્રાપ્ત કરેલા માણસને કેવી રીતે આગળ વધવું તેનો ખરેખર, અદ્ભૂત સફળતાનો સોનેરી માર્ગ બતાવ્યો છે.

સોલંકી ઈન્ડિયા એન.

રોલ નં. ૧૨૫, - એસ.વાય.બી.એ.

* * *

જલવાયુ પરિવર્તન: સાંપ્રતનો પડકાર

પ્રાસ્તાવિક :

આપણે કોઈને મળીએ ત્યારે વાતની શરૂઆત 'કેમ છો ? - થી થાય છે. પરદેશોમાં ફોન પર વાતચીત થાય ત્યારે, 'How is the weather' - એ જરૂર પૂછવામાં આવે છે. ઈંગ્લેન્ડ અને અમેરિકા જેવા દેશોમાં રોજરોજના હવામાનમાં તાનપલટા આવ્યા કરતા હોય છે. તો પ્રશ્ન એ થાય કે હવામાન (weather) અને આબોહવા અથવા જલવાયુ (Climate) માં શું ફેર ?

હવામાન એ કોઈ સ્થળના તાપમાન, ભેજનું પ્રમાણ, સૂર્યપ્રકાશ, વાદળાં, પવનની ગતિ વગેરેની રોજરોજની સ્થિતિનો અંદાજ આપે છે. આબોહવા એ વાર્ષિક સ્થિતિનો અથવા ઋતુચક્રનો ખ્યાલ આપે છે. ભારત જેવા દેશોમાં શિયાળો, ઉનાળો અને ચોમાસુ એમ ત્રણ ઋતુઓ હોય છે. આબોહવા એ ઋતુઓનો સરેરાશ અંદાજ આપે છે. કર્કવૃત (Tropic of Cancer) ની નજીક આવેલ ભારત જેવા દેશ માટે આવી આબોહવા Tropical climate કહે છે. આ ઋતુચક્રમાં પૃથ્વીની દૈનિક-વાર્ષિક ગતિ, પવનનાં ગતિ વગેરે પરિબળો ભાગ ભજવે છે. આપણું ઘર પૃથ્વી કે ઘરતી એ નીચેના અંગોનું

બનેલું છે.

Lithosphere (મુદાવરણ અથવા પૃથ્વીનો પોપડો)

Hydrosphere (જલાવરણ)

Atmosphere (વાતાવરણ)

Cryosphere (શીતાવરણ, ઘુનો પરનો બરફ)

આ ઉપરાંત પૃથ્વીના સમગ્ર જીવનને આવરી લેતા વિભાગને biosphere કહેવાય છે. પૃથ્વીની સપાટી પરનો લગભગ ૭૧% પાણીનો ભાગ ગરમીનો સંગ્રહ કરી શકે છે. ઘુવો પર બરફ, વિષુવવૃત પર બારેમાસ પડતી ગરમી વગેરે તમામ પરિબળો વચ્ચે એક અદ્ભૂત કુદરતી સંતુલન સઘાયેલું જોવા મળે છે. આમ તો સર્જનહારે પૃથ્વીને જરૂરી એવું હવાનું આવરણ, પૂરતું ગુરુત્વાકર્ષણ, સૂર્યથી સુયોગ્ય અંતર અને એવી કેટલીય સુવિધાઓ આપી છે. પૃથ્વી પર જીવન પાંગર્યું છે અને ટકી રહેલું છે. ઉપરોક્ત તમામને આભારી છે.

પૃથ્વી એક હરિત-ગૃહ (ગ્રીન હાઉસ)

આપણી આસપાસના વાતાવરણમાં સામાન્યપણે ૭૮ % નાઈટ્રોજન, ૨૧ % ઓક્સિજન, ૦.૦૩ % (કદ મુજબ) કાર્બન ડાયોક્સાઈડ વાયુ તથા અલ્પ પ્રમાણમાં આર્ગોન અને અન્ય વાયુઓ અને વધતા ઓછા પ્રમાણમાં પાણીની વરાળ રહેલી હોય છે. માનવી અને પ્રાણીઓ જીવન ટકાવવા માટે હવામાંથી ઓક્સિજન મેળવે છે. અને કાર્બન ડાયોક્સાઈડ બહાર કાઢે છે. તો વનસ્પતિ હવામાંથી કાર્બન ડાયોક્સાઈડ લઈને સૂર્યપ્રકાશની હાજરીમાં પોતાનો ખોરાક બનાવે છે. પરિણામે હવામાં ડાયોક્સાઈડનું પ્રમાણ સામાન્યપણે જળવાઈ રહે છે.

આપણું વાતાવરણ આપણા માટે એક ઠંડાળો કામળો છે. દિવસે સૂર્યની ગરમી પડતાં ઘરતી તપે છે. સરેરાશ પૃથ્વીનું તાપમાન ૨૭° અંશ C અથવા ૩૦૦ અંશ કેલ્વિન ગણી શકાય. પૃથ્વી પોતે પણ પોતાના તાપમાન અનુસાર ઉષ્મા (ગરમી) ફેંકે છે. જે અધોરક્ત (Infrared રૂંકમાં IR) કિરણોના સ્વરૂપમાં હોય છે. જે વાતાવરણ ન હોય તો આ ગરમી અવકાશમાં પૂરેપૂરી ફેંકાઈ જાય અને રાત દરમિયાન ઘરતી ઠંડી પડી જાય. સદ્ભાગ્યે વાતાવરણમાં રહેલ કાર્બન ડાયોક્સાઈડ, મિથેન વગેરે વાયુઓ આ IR કિરણોને શોષે છે. આ વાયુઓના ખાસ ગુણધર્મને કારણે આમ બને છે અને તેથી વાતાવરણમાં થોડીઘણી ગરમી જળવાઈ રહે છે. પૃથ્વીની સરખામણીમાં ચંદ્ર પર વાતાવરણ નથી, તેથી ચંદ્ર પર જ્યાં તડકો પડે ત્યાં અતિશય

ઊંચું તાપમાન અને જ્યાં સૂર્યપ્રકાશ ન મળે ત્યાં ૦ અંશ C થી પણ નીચે ઠાંડી જાવતી ઠંડી હોય છે. પૃથ્વીના IR કિરણો શોષવાથી જે ઠંડાળી સ્થિતિ બને છે તેને ગ્રીનહાઉસ અસર કહે છે. ઠંડા પ્રદેશોમાં નાજૂક છોડ-ઝાડનું જતન કરીને ઉછેરવા માટે ઠંડાળું કાચ-ઘર બનાવવામાં આવે છે, તેને ગ્રીનહાઉસ કહેવાય છે. પૃથ્વી પણ ઉપરોક્ત વાયુઓને કારણે એક પ્રકારનું ગ્રીનહાઉસ બની રહે છે. તેથી ઉપરોક્ત બે વાયુઓને ગ્રીનહાઉસ ગેસીસ (GHG) કહેવામાં આવે છે.

હવે, આગળ વધતાં પહેલાં એક વાત નોંધી લઈએ કે વાતાવરણમાં ઓઝોન વાયુ જરા જુદી ભૂમિકા ભજવે છે અને ઓઝોન સમસ્યા પણ જરા જુદા જુદા પ્રકારની સમસ્યા છે. ઓઝોન, સૂર્યમાંથી આવતા અલ્ટ્રાવાયોલેટ કિરણોનું શોષણ કરીને આપણને રક્ષણ આપે છે. જ્યારે GHG વાયુઓ પૃથ્વીના IR અથવા તો ગરમીના કિરણોને શોષીને રોકી રાખે છે.

તો હવે ગ્રીનહાઉસ અસરના સંદર્ભમાં પૃથ્વી પરની સમસ્યા શી છે ? આવો સમજીએ.

આખી દુનિયાનાં છેલ્લાં સોએક વર્ષમાં ઔદ્યોગિક અને વૈજ્ઞાનિક ક્રાંતિને પરિણામે ખૂબ ઝડપી વિકાસ થયો છે. દુનિયાની વસ્તી વધી છે, ઊર્જાની જરૂરિયાતોમાં જબરદસ્ત વધારો થયો છે, નાનાં મોટાં વાહનો, ઔદ્યોગિક એકમો વગેરે દ્વારા છોડવામાં આવતા કાર્બન ડાયોક્સાઈડથી હવામાં પ્રદૂષણ વધ્યું છે. તો સામે માનવીઓની જરૂરિયાતોને લઈને જંગલો અને કુદરતી વનસ્પતિનો નાશ થવા લાગ્યો છે. કુદરતી વનસ્પતિ અને ખેતીવાડીના પાકમાં ફેર હોય છે, એ પણ નોંધવા જેવું છે. માનવીની સાથોસાથ પાણેલાં પશુઓની સંખ્યા વધી છે. આ પશુઓ દ્વારા તેમજ પાકો દ્વારા હવામાં ભળતા મિથેન વાયુનું પ્રમાણ પણ વધ્યું છે. આમ હવામાં GHG વાયુઓનું પ્રમાણ વધવાથી પૃથ્વી પર જળવાઈ રહેતી ગરમીનું પ્રમાણ ધીમી ગતિએ વધી રહ્યું છે. આ બાબતે વૈશ્વિક તાપવૃદ્ધિ (Global warming) એવું નામ આપવામાં આવ્યું છે. અને તેને લગતા વૈજ્ઞાનિક પુરાવાઓ પણ એકત્ર કરવામાં આવ્યા છે. ગ્લોબલ વોર્મિંગમાં શહેરીકરણ (Urbanization) પણ ભાગ ભજવે છે. ટૂંકમાં વિવિધ કારણોસર પૃથ્વીના સરેરાશ તાપમાન પર લાંબાગાળે જેતાં વધારો નોંધાયો છે. આમ, આપ જુઓ કે મર્યાદિત ગ્રીનહાઉસ અસર આપકારદાયક છે, જ્યારે તેનો અતિરેક ગ્લોબલ વોર્મિંગમાં પરિણમે છે.

વર્ષ : ૫

ઉત્થાન - પાન નં- ૪

અંક : ૩૨ થી ૩૫

શી અસરો છે આ ગ્લોબલ વોર્મિંગની ?

અને આપણે કેટલીક મુખ્ય અસરોનો ઉલ્લેખ કરીએ. સૌ પ્રથમ તો પૃથ્વીના ધ્રુવો પર ઘણો વર્ષોથી બરફ પામી ગયેલ છે, તે આ તાપવૃદ્ધિને કારણે ધીમે ધીમે પીગળવા લાગ્યો છે. કહેવાય છે કે યુરોપ અને અમેરિકાને ઉત્તર ધ્રુવ આસપોસપોનો બરફ-માર્ગ હવે હજારો વર્ષ બાદ ખુલવા લાગ્યો છે. જોકે અપરોક્ષ એમ પણ છે કે બરફ પીગળવાનું પ્રમાણ ઉત્તર ધ્રુવના Arctic વિસ્તારમાં વધુ છે, જ્યારે દક્ષિણ ધ્રુવના Antarctic માં તે ખાર જોવા મળ્યું નથી. ધ્રુવો પરનો બરફ પીગળે એટલે દુનિયાભરના સમુદ્રોની સપાટીમાં ઘોડો વધારો થાય, હવે જો ગ્લોબલ વોર્મિંગ ચાલુ રહે તો જીવજનના વિવિધતા સંગ્રહોની સપાટી ઊંચી આવી જાય. ભારતીય જેવા નાના ટાપુઓ ડૂબી જાય અને જંગલના પ્રચ્છાદ બંધારો પર દરિયો ઘસી આવે. સમુદ્રમાં ફેલાયેલો તો જાણકારો ગ્લોબલ વોર્મિંગથી બેટલેલે ધ્રુવવાલી આગાહી કરતું એક સમયપત્રક બનાવ્યું છે. બરફ પીગળવાની અસર આપણા અગાધિરાજ હિમાલય પર પણ પડે, પરિણામે ગંગા, યમુના જેવી નદીઓમાં અનિયમિત પૂર આવે અને ત્યાં બાદ, હિમાલયમાં બરફ ઘટી જતાં તો પાણીનો દુકાળ પડે, તેની નદીઓ સુકાવા લાગે એ પણ શક્ય છે.

ગ્લોબલ વોર્મિંગ એ સામાન્ય વાતાવરણને ખૂબ બદલેલ પાડે તેવી અસર છે. તેને કારણે ઘરતી પરના સામાન્ય ઋતુચક્રને મોટી અસર પડવા સંભવ છે, જેમાં મુખ્યત્વે ઠંડી-ગરમીની અનિયમિતતા, પવનનાં વધુ આક્રમક હોવાનો વનેરેલો સમાવેશ થાય છે. ભારત જેવા મોસમી આબોહવા (monsoon climate) ના દેશોમાં વરસાદનું પ્રમાણ વધે-ઘટે અને સુકાળ-દુકાળનું આવાગમન વધી શકે છે.

જોકે અત્રે એક ખાસ નોંધ કરવી જરૂરી છે. પૃથ્વી ખોતે પણ એક સંકુલતંત્ર (Complex system) છે, વળી પૃથ્વીનો આધાર સૂર્ય પરથી મળતા પ્રકાશ અને ગરમી પર રહેલ છે. એટલે પૃથ્વી-સૂર્ય પરથી મળતા પ્રકાશ અને ગરમી પર રહેલ છે. એટલે પૃથ્વી-સૂર્ય એ એક જોડાયેલું તંત્ર (Compled system) છે. તેથી સૂર્યમાંથી મળતી ગરમીના પ્રમાણમાં ઘોડો ઘણો ફેરફાર થાય તો તેની અસર પૃથ્વીના જલવાયુ પર પડી શકે છે. વળી જુદા-જુદા કારણોસર પૃથ્વીના વાતાવરણમાં નાની રજકણો જેને ઓરોઝોલ્સ (Aerosols) કહે છે તેનું પ્રમાણ પણ વધવા

પામ્યું છે. ઓરોઝોલ્સને સૂર્યમાંથી પૃથ્વી પર આપતા કિરણોનું પ્રકિર્ણન (Scattering) કરે છે. તેને લીધે ગરમીના પ્રમાણમાં મામૂલી એવો ઘટાડો પણ થઈ શકે છે. ગ્લોબલ વોર્મિંગનો વિચાર કરવાથી સાથોસાથ આવા પરિબલોનો પણ વિચાર કરવો જોઈએ. ગ્લોબલ વોર્મિંગ ખરેખર માનવજાતની પ્રવૃત્તિઓને કારણે એટલે કે માનવ-વંશ-જન્ય (Anthropogenic) છે કે કેમ ? તેની પણ ચર્ચાઓ થતી રહે છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાહો-કવોટોથી કોપનહેગન સુધી:

આજકાલ તો ગ્લોબલ વોર્મિંગની બોલબાલા છે. જો GHG વાયુઓનું પ્રમાણ વધતું અટકાવવામાં ન આવે તો મોટી આપસિ સર્જવાનો સંભવ છે. બીજા બાજુ જો GHG નું પ્રમાણ ઘટાડીએ તો ઔદ્યોગિકીરણ અને આર્થિક પ્રવૃત્તિઓને બ્રેક મારવી પડે. આમ, આપણા ભાવ વિશે બેવડો પ્રશ્નાર્થ ખડો થાય છે. આ સમસ્યામાં આર્થિક બાબતો પણ સંકળાયેલી હોવાથી કેવળ વિજ્ઞાનીઓ જ નહીં પણ જગતના નેતાઓ પણ તેમાં સામેલ થાય છે. યેમ્વિક કક્ષાએ આ પ્રશ્નની ચર્ચા કરવા માટે એક શિખર પરિષદ ૧૯૭૨ માં મળી હતી. જાપાનના ક્યોટો શહેરમાં ૧૯૯૭ માં ગ્લોબલ વોર્મિંગ સંબંધે મળેલી પરિષદમાં અગત્યના નિર્ણયો લેવામાં આવ્યા. વિશ્વના ઘણા દેશો એ બાબતમાં સહમત થયા કે પૃથ્વીને નુકશાન કરતા એવા GHG વાયુઓનું ઉત્સર્જન ઘટે અને ૧૯૯૦ ના વર્ષ પ્રમાણે જળવાઈ રહે તેવાં પગલાં ભરવાં જોઈએ. આ અંગેનો Kyoto protocol અને તેની આજુબાજુ ધૂમતા આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાહો વિશે અખબારોમાં અને માધ્યમોમાં ઘણી વાતો આવતી રહે છે. ક્યોટો કરારની મુદ્ત ૨૦૧૨ માં પૂરી થાય છે. તેને લતી વિચારણા કરવા માટે ડિસેમ્બર ૨૦૦૯ માં કેનમ્બર્કના કોપનહેગન શહેરમાં એક શિખર પરિષદ મળી હતી. જોકે એવું સમજાય છે કે કોપનહેગન શહેરમાં અમેરિકા તેમજ ભારત સહિત જગતના ઘણા દેશોના વડાઓ ભેગા થયા છે. છતાં તેનું કોઈ નક્કર પરિણામ આવ્યું નથી. પરિસ્થિતિ એમ છે કે GHG ઉત્સર્જન ઘટાડવા માટે નક્કર પગલાં લેવા પડે. જે આર્થિક રીતે પરવડે તેમ નથી. અમેરિકા જેવા સમૃદ્ધ દેશોની વસ્તી આમ તો ઓછી છે પણ ત્યાં માથા ટીઠ GHG ઉત્સર્જન વધારે છે. બીજા બાજુ ચીન, ભારત વગેરે જેવા વિકાસશીલ દેશો માથાટીઠ ઉત્સર્જન ઓછું હોવા છતાં તેનું સમગ્ર પ્રમાણ વધુ છે. વિકાસશીલ

દેશોમાં સમૃદ્ધ દેશોને કહે છે કે, "અમે તો માંડ પચાસેક વર્ષથી ઔદ્યોગિકીકરણ કરતા થયા છીએ. તમે સૌ તો આજે લગભગ સૌ ઉપરાંત વર્ષોથી ઔદ્યોગિક વિકાસ કરીને GHG ઉત્સર્જન કરતા આવ્યા છો." આમ, વિકાસશીલ દેશોનું કહેવું છે કે સમૃદ્ધ દેશોને Past polluters તરીકે પીતાવી યોગ્ય જવાબદારી નિભાવવી જોઈએ, તો વળી સમૃદ્ધ દેશોનું એવું કહેવું છે કે GHG ઉત્સર્જનમાં ઘટાડો પોષાય તેમ નથી. તેના બદલામાં સત્ત કે લાંચરૂપે તેઓ અમુક રકમ (Carbon credit) આપવા તૈયાર છે. આમ, આ સમગ્ર પ્રશ્નમાં આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થકારણ અને રાજકારણ ભળતાં અસમંજસની પરિસ્થિતિ પેદા થઈ છે.

તો શું ગ્લોબલ વોર્મિંગ એ કોઈ આર્થિક-રાજકીય પ્રશ્ન છે ? તેમાં શું કેમન રાજકીય કે કેન્દ્રની જ સરકારે ભાગ ભજવવાનો છે ? આ સમસ્યામાં કોઈ વ્યક્તિગત કે સામાજિક ભૂમિકા હોઈ શકે કે કેમ ? આ બધા સવાલો ખૂબ અગત્યના છે. પેલી પ્રચલિત વાલિયા દુરંદાની કથાની જેમ આ બાબતમાં પણ ટેક માણસ લાભમાં તેમજ પાપમાં ભાગીદાર ગણાય. એટલું તો નક્કી છે કે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના વિકાસની સાથે સાથે આર્થિક વિકાસ પણ થયો છે અને આપણા સૌની રહેણી કરણી પણ ખૂબ બદલવા પામી છે. કુદરતી સંસાધનો જેવાં કે હવા, પાણી, જમીન, વનસ્પતિ વનેરેલો ઉપયોગ પણ ખૂબ વધ્યો છે. હકીકતે પશ્ચિમના અને સમૃદ્ધ દેશોમાં તો આ સંસાધનોનો ઘણો દુર્વ્યય થાય છે. આપણે ત્યાં પણ આપણે ઉર્જા, પાણી, બળતણ વનેરેલો દુર્વ્યય થતો જોઈએ છીએ. આ દુર્વ્યય અટકાવીને પૃથ્વીના પર્યાવરણનું જનત કરવું એ આપણી સૌની ફરજ બને છે. આ દિશામાં વ્યક્તિગત કે સામૂહિક રીતે આપણે શું કરી શકીએ ?

આ રહ્યાં કેટલાક ઉપયોગી સૂચનો.

સાત પગલાં ઘરતી પર :

- ૧) આપણે સ્પષ્ટપણે સમજી જઈએ કે પૃથ્વી પરનાં સંસાધનો અખૂટ તો નથી જ, તેની જાળવણી અને વપરાશ ખૂબ જાનરુકતા (Awareness) જરૂરી છે. તે બાબતમાં નક્કર પગલાં લેવાનું મનોબલ કેળવીએ.
- ૨) પેટ્રોલ વનેરે બળતણનો તેમજ વીજળીનો દુરુપયોગ જિવારીએ. પેટ્રોલની જગ્યાએ બેટરીથી ચાલતાં વાહનોનો વપરાશ વધે તે ઈચ્છનીય છે. વીજળીના બલ્બની

સરખામણીમાં ટ્યુબલાઇટ અને તેનાથી LED પાણી લાઇટ ઊર્જા બચત માટે વધુ કામચાલ નિવડે છે.

૩) વર્ષમાં ૩-૪ વાર અનુકૂળ સમયે રાત્રિ દરમિયાન સ્વૈચ્છિક સ્વીચ-ઓફ (Earth Hour) પાળીએ. આપ કહેશો કે આમ એકલ-દોકલ માણસો ક્યારેક એકાદ લાઇટો બંધ રાખે તો તેમાં શો ફેર પડે? ફેર જરૂર પડે. જો વિશ્વમાં કંઈક ૨ અબજ જેટલી વસ્તી એક સાથે નું દિલથી પાલન કરે તો ?

૪) પાણી બચાવીએ. પછી એ પીવાલાયક હોય કે અન્ય ઉપયોગનું હોય. ૪-૫ માળ ઊંચા મકાન ઉપર નળ કે પાઈપ લાઈન ટપકતાં હોય ત્યારે પાણી તો વેડફાય જ છે, પરંતુ તેને ઊંચે ટાંકીમાં ચઢાવનાર વીજળી પણ વેડફાય છે. ટોચલેટના ફલશમાં સફાઈ માટે એક વખતે પાંચ લીટરથી વધુ પાણીની જરૂર પડતી નથી. પણ તેની ટાંકી ૧૦ લીટરની હોય છે. જો નજર દોડાવીએ તો આવ ઘણા ઉદાહરણો જોવા મળશે.

૫) વૃક્ષો વાવીએ, ઉછેરીએ અને બચાવીએ, વૃક્ષ પોતે જ કાર્બન ડાયોક્સાઈડ લઈને ઓક્સિજન આપે છે. વળી તેમાં મૂળિયાં જમીનને જકડી રાખીને તેનું ઘોવાણ અટકાવે છે.

૬) કચરાનો યોગ્ય નિકાલ કરીએ. ખાસ કરીને પ્લાસ્ટિકની કોથળીઓનો ઉપયોગ ઓછો થાય તે ઈચ્છનીય છે. હવે તો બોયોકિટ્રોડેબલ પ્લાસ્ટિક પણ આવવા લાગ્યું છે. આણંદ-ખેડા જેવા જિલ્લાઓમાં વનરાજિનું પ્રમાણ સારું છે. પરંતુ તેમાંથી ડાળીઓ અને પાનનો નીકળતો કચરો બાળી નાખવામાં આવે તો તે સરવાળે નુકશાનકર્તા છે. કચરાના નિકાલ ઉપરાંત તેમાંથી શક્ય તેટલો ફરી વપરાશ (Recycle) થાય તે પણ ઈચ્છનીય છે.

૭) સૌરઊર્જાના વપરાશ વધારીએ. સૌરઊર્જાના સાધનો તો ઘણાં આવે છે. પણ તેને વાપરવા માટે ઈચ્છાશક્તિ અને ટેવ બંને હોવાં જોઈએ. સોલાર પેનલ અને LED લાઇટનું જોડાણ સમગ્રપણે ફાયદાકારક જણાયું છે.

અંતે મહાત્મા ગાંધીના ચોટદાર અંગ્રેજી કથન દ્વારા આ લેખ પૂરો કરીએ....

"There is enough on this Earth to satisfy everyone's need,
But not enough to satisfy everyone's greed."

સંદર્ભ : સંકલન : કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ.

મા-બાપ

મા-બાપને એમનાં બાળકો પ્રત્યે કેટલાયં અરમાન હશે, ઉઠતાં દિલમાં ભીની કંઈક લાગણીઓનાં તોફાન હશે. ડૉક્ટર, એન્જિનિયર થાય દિકરો નામ દુનિયામાં રોશન કરે, જીવન તે ગાળે સાહ્યબીથી એવાં ઘણાં અનુમાન હશે. રહી નવ મનિહા માંના ઉદરમાં જે દિકરાનો જન્મ થયો, જાણવું તું કોણ એનાં જ ઘરમાં માંને પળની મહેમાન હશે. નથી કોઈ એવું જે માંના દૂધનો કર્ઠ બધો ઉતારી શકે, માને ત્યાં હતી ખબર કે દૂધ જન્મ દીધાનું લગાન હશે. પાઈ-પાઈ ભેગી કરીને, ભણાવી ગણાવી મોટાં કર્યાં, કાળી મજૂરીનાં પૈસા હતાં એ વાત દિકરાથી અજાણ હશે, લાખો મળ્યાંને મા-બાપ ભૂલ્યાંએ રીત છે, આજ જીવનની, જેણે રાખ્યાં મા-બાપને એને જ જીવનનું સાચું જ્ઞાન હશે. લૂંટાવી પોતાની સઘળી ખુશીઓને ખુશ જેઓ થતાં રહ્યાં, મા-બાપની એ જોડ જગતમાં હંમેશા ભગવાન સમાન હશે, આજસુધી 'આશિક' જે 'મા-બાપ' ની કિંમત ક્યારેય કરતો ન હતો, એણે માન્યું એ મા-બાપ વિના જીવે પૂરી વેરાન હશે.

સુધાર શ્રદ્ધા એચ. -એમ.એ. -સીમીસ્ટર-૨
રોલ નં-૩૫, વિષય : ગુજરાતી

સત્ય

સત્ય તો વો આંચેં હૈ,
જો સમાજ કી સ્વામિયાં દિશ્વલાણ ।
સત્ય તો વો કાન હૈ,
જો દેશ કો ચૌકન્ના રચેં ।
સત્ય તો વો જુર્બા હૈ ।
જો કરોગેં કી આવાજ બને ।
સત્ય તો વો હાથ હૈ,
જો કલ કો આકાર દેં ।
સત્ય તો વો કાંધેં હૈ ।
જો આજાદી કા માર ઊઠાણ ।
સત્ય તો વો દિલ હૈ,
જહાં ઊમ્મીદેં ધડકતી હૈ ।

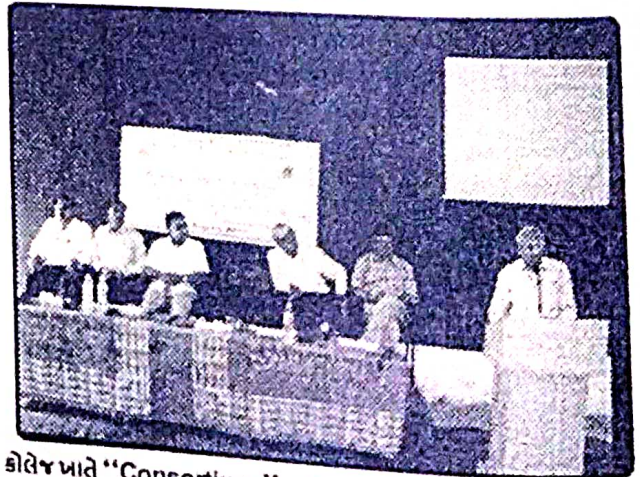
સુધાર શ્રદ્ધા એચ.

એમ.એ.-સીમીસ્ટર-૨

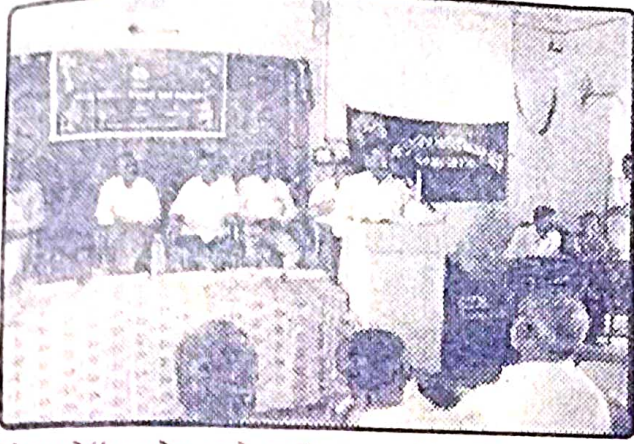
રોલ નં-૩૫, વિષય : ગુજરાતી

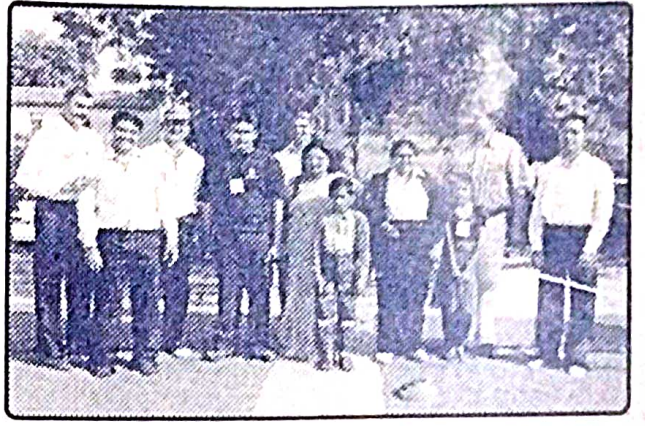
કોલેજના માયકોબોયોલોજી વિભાગમાં પ્રોજેક્ટ રજૂ કરતા વિભાગના વિદ્યાર્થીઓ
તા. ૬-૮-૨૦૧૧

કોલેજ ખાતે "Consortium" ના સહયોગથી યોજાયેલ વર્કશોપ પ્રસંગે -
ટ્રસ્ટના પ્રમુખશ્રી વ્રજેશભાઈ પરીખ

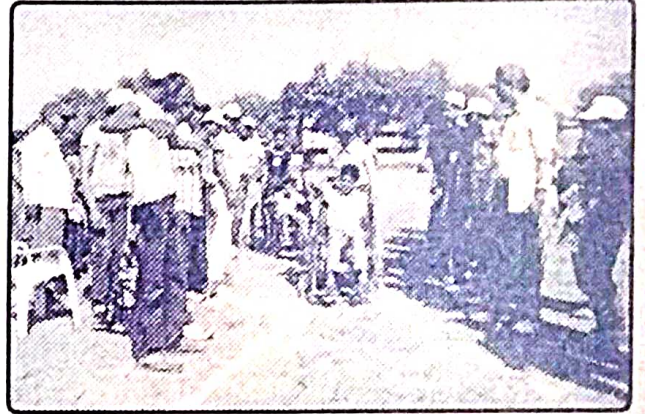
કોલેજ ખાતે " ૬૨ મો વન મહોત્સવ " ૨૦૧૧ પ્રસંગે પ્રાસંગિક પ્રવચન કરતા પેટલાદ તાલુકાના ધારાસભ્ય માનનીય શ્રી નિરંજનભાઈ પટેલ

કોલેજ ખાતે યોજાયેલ ખેલકુંભ મહોત્સવ-૨૦૧૧ માં જિલ્લાયકો તરીકે ઉપસ્થિત આણંદ જિલ્લાના રમતગમત વિભાગના તજજ્ઞો

"૬૨ મા વન મહોત્સવ " પ્રસંગે ઉપસ્થિત પેટલાદ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટના પ્રમુખ શ્રી વ્રજેશભાઈ પરીખ અને પેટલાદ તાલુકા ધારાસભ્ય માનનીય શ્રી નિરંજનભાઈ પટેલ

કોલેજ ખાતે તા. ૧-૨-૩ ડિસેમ્બર-૨૦૧૧ ના રોજ યોજાયેલ ખેલ મહાકુંભમાં 'હથોડા રૂંક' રમતમાં ઉત્સાહ સભર લાગ લેતા આણંદ જિલ્લાનાં વિકલાંગ બાળકો.

"૬૨ મા વન મહોત્સવ " પ્રસંગે કોલેજ કેમ્પસમાં વૃક્ષારોપણ કરતા કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ સાથે માનવંતા મહેમાનો.

કોલેજ ખાતે તા. ૭ જાન્યુઆરી-૨૦૧૨ ના રોજ ગુજરાત રાજ્યની વિવિધ કોલેજના 'લેબ રટાફ' માટે એક દિવસીય સેમિનાર યોજાયો. તે પ્રસંગે ઉપસ્થિત ગુજ. સુનિ. પ્રો. વાઈસચાન્સેલર ડૉ. શ્રી મુકુંદભાઈ શાહ, શ્રી રાણુભાઈ, શ્રી ટિગવિજયસિંહ (સિન્ડિકેટ સભ્ય) પ્રમુખશ્રી, વ્રજેશભાઈ પરીખ, શ્રી રાણુભાઈ પટેલ, ડૉ. વિમલ જોષી તથા લેબ ટેકનિશયન શ્રી રાણુભાઈ પરમાર

કોલેજ ખાતે સ્પેશ્યલ ખેલ મહાકુંભ-૨૦૧૧ 'આણંદ જિલ્લા રમતોત્સવ ' તા. ૧-૨-૩ ડિસેમ્બર-૨૦૧૧ ના રોજ યોજાયો. જેમાં લાગ લેવા આવેલા જિલ્લાના મુકબધિર અને અપંગ બાળકો.

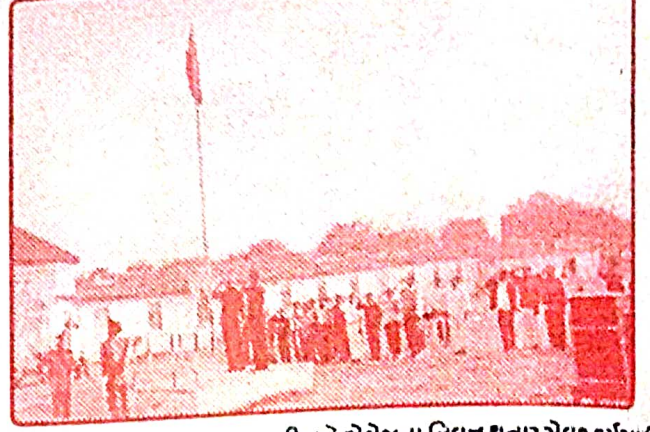
કોલેજ ખાતે ચાલતા C.W.D.C. અંતર્ગત કોલેજની વિદ્યાર્થીઓને અપાતી સિલાઈકામની ટ્રેનિંગ.

કોલેજમાં ચાલતા એન.સી.સી. ક્ષેત્રમાં વિદ્યાર્થીઓને અપાતી રાયફલ ટ્રેનિંગ

તા. ૨૬-૧-૨૦૧૨ ના પ્રજાસત્તાક દિને એન.સી.સી.ના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા રજુ થયેલ નાટકની ઝાંખી

તા. ૨૬-૧-૨૦૧૨ ના પ્રજાસત્તાક દિવસે કોલેજના નિવૃત્ત થનાર સેવક કર્મચારી શ્રી ગાંડાભાઈ રવજીભાઈ (ભગત) ના વરદહસ્તે ધ્વજવંદન.

તા. ૨૬-૧-૨૦૧૨ ના પ્રજાસત્તાક દિવસે એન.સી.સી. ના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા માર્ચપાસ કરતા શ્રી ગાંડાભાઈ (ભગત) સેવક કર્મચારી

વહાલા વાચકમિત્રો,

‘ઉત્થાન’ ને વિદ્યાર્થીઓના જોમ, ઉત્સાહ, શક્તિ દ્વારા સમાજમાં ઉંચા શિખરોસર કરી તેમના સ્પંદનોને સ્પર્શ કરતા માસિક તરીકે સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે. માસિકમાં લખેલા લેખ કાવ્યો, તથા અન્ય કૃતિઓ કે જે કંઈતેઓએ સાંભળ્યું છે, વાંચ્યું છે, કે વિચારે છે તેને તેઓ પોતાના શબ્દોમાં વ્યક્ત કરવા પ્રયત્ન કર્યો છે આ ઉત્થાન માસિક દ્વારા કવિઓ, લેખકો અને સાહિત્યકારોનો ઉછેર કરવાનું કામ થઈ રહ્યું છે. માટે વિદ્યાર્થીઓની જે કાંઈ ભૂલો છે તેને સમ્મત ગણી તેમને પ્રોત્સાહિત કરશો, તેવી વાચક મિત્રો પાસેથી અપેક્ષા રાખીએ છીએ. વાંચનના અંતે આપના પ્રતિભાવ અમારા સરનામે લખી મોકલાવશો.

- સહતંત્રીશ્રી

(Printed Matter)

BOOK POST

To _____
 _____
 _____
 _____

From :-

આચાર્યશ્રી
 શ્રી આર.કે. પરીખ આર્ટ્સ એન્ડ
 સાયન્સ કોલેજ, પેટલાદ.

જિ. આગુંદ - ૩૮૮ ૪૫૦. ફોન : (૦૨૬૯૭) ૨૫૨૩૯૬

વર્ષ : ૫

ઉત્થાન - પાન નં- ૮

અંક : ૩૨ થી ૩૫